UUTISET

Miksi kehyskuntia halutaan kyykyttää? Mitä vikaa on Mäntsälässä, Tuusulassa, Kirkkonummessa, Kaarinassa tai Pirkkalassa? **KANSANEDUSTAJA ANTTI KAIKKONEN (KESK)**

PÄIVÄN PUNKTI

Meri nousee

Kansainvälinen ilmastopaneeli IPCC laskee, että ilmastonmuutos kiihtyy edelleen. Jatkuvasti mennään kohti lämpimämpiä aikoja. Vuosisadan loppuun mennessä keskilämpötila voi nousta nykyisestä jopa lähes viisi astetta.

Merenpinta nousee tällä hetkellä yli kolme milliä vuodessa. Nousu kiihtyy, vuosisadan loppuun mennessä meren pinta kohoaa yli 80 senttiä.

En epäile ennusteen perusteita ollenkaan. Sen sijaan on syytä epäillä, onko lämpötilan muutos 4,8 astetta, kuten esitetään. Se voi olla yhtä hyvin kaksi tai kuusi. Pitkän ajanjakson ennusteisiin liittyy aina suuri epävarmuus.

Rooman Klubi aukaisi aikoinaan monen silmät. Klubi jatkoi tunnettuja kehityskäyriä tulevaisuuteen ja totesi, että kriisi tulee, jos mitään ei tehdä. Kun ihmisiä tulee koko ajan lisää, mutta maapalloja on vain yksi, ei kaikkia voida yksinkertaisesti ruokkia. Jossakin vaiheessa järjestelmä menee sekaisin.

Klubi oli sekä oikeassa että väärässä. Oikeassa se oli siinä, että jotakin on pakko tehdä. Väärässä se oli siinä, että se aliarvioi tekniikan muutoksen merkityksen. Uudella tekniikalla voidaan säästää luonnonvaroja. Samaan aikaan pitää kuitenkin rajoittaa väestönkasvua.

Väestönkasvu on hidastumassa. Kun meitä on nyt seitsemän miljardia, katto tullee vastaan yhdeksässä miljardissa. Sekin on kuitenkin lähes kolmannes lisää nykyiseen väkimäärään.

Tästä johtuu, että luonnonvarojen kulutus lisääntyy edelleen. Myös kasvihuonekaasut lisääntyvät.

Nyt pitäisi päästä irti hiilestä ja öljystä, mutta ihmettä tapahtuu. Hiilen käyttö lisääntyy räjähdysmäisesti. Kiina, Saksa ja Venäjä rakentavat lisää hiilivoimaa. Meilläkin poltetaan hiiltä, kun uudistuva polttoaine, turve, on tehty kilpailukyvyttömäksi.

IPCC sanoo, että hiilipäästöjen kasvun on loputtava vuonna 2020, jos katastrofi aiotaan välttää. Aikaa on aika vähän.

Toisaalta. Ei internetinkään keksiminen vienyt kovin kauan. Jos voimat keskitetään uuden tekniikan käyttöönottoon, paljon pystytään tekemään.

Uhka on aika konkreettinen. Tuo 82 senttiä lisää meren pintaan on aika paljon.

Kannattaa katsoa, miten korkea kivijalka omassa talossa on.

LAURI KONTRO
on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.
lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Presidentin itsenäisyysjuhla on konsertti

Presidentin itsenäisyysjuhla on tänä vuonna konsertti, jossa ei tanssita. Pukusuosituksena on frakin sijasta tumma puku. Naiset voivat käyttää pitkän puvun sijasta lyhyttä pukua.

Itsenäisyyspäivän vastaanotto järjestetään poikkeuksellisesti Tampere-talossa, koska presidentinlinnaa remontoidaan.

Itsenäisyyspäivän juhla myös alkaa totuttua aiemmin alkuillasta. Yle televisioi vastaanoton.

Juhlakonsertissa esiintyy Tampere Filharmonia, jota johtaa **Santtu-Matias Rouvali**. Konsertin ohjelman sisältöä ei ole vielä päätetty, kertoi presidentin viestintäpäällikkö **Katri Makkonen** STT:lle.

Itsenäisyyspäivän vastanoton aluksi presidenttipari kättelee kutsuvieraat totuttuun tapaan. Tänä vuonna on määrä kutsua etenkin maakuntien edustajia.

Itsenäisyysjuhlassa työskentelee myös sitä isännöivään Tampere-talon henkilökuntaa.

STT

JAANA KANKAANPÄÄ

”Metsänhoitotöitä voitaisiin toteuttaa yhdessä paliskuntien kanssa. Joitain toimia voidaan jopa lykätä, jos porontalous niin vaatii”, MMM:n osastopäällikkö Pentti Lähteenoja pohtii neuvoston käytännön työtä.

Metsähallitukselle velvoite edistää poronhoitoa

Saamelaisten vaikutusvaltaa valtion maiden käyttöön halutaan lisätä. Tavoitteena on perustaa neuvosto, joka suunnittelisi metsätalouden toimia poronhoidon näkökulmasta.

Metsähallituslain uudistus olisi sopiva mahdollisuus kirjata lakiin saamelaisten vaikutusvallan lisääminen valtion mailla saamelaisten kotiseutualueella.

Tavoitteena on, että metsähallitukselle tulisi lakiin perustuva velvoite edistää metsästystä, kalastusta ja poronhoitoa. Lakiin halutaan myös kirjaus neuvostosta tai neuvottelukunnasta.

”Neuvosto ottaisi kantaa ja tekisi esityksiä siitä, miten metsätalous suunnitellaan niin, että se olisi porotalouden kannalta mahdollisimman hyvä. Samanlaista työtä on tehty, mutta se tulisi hieman määrämuotoisemmaksi”, maa- ja metsätalousministeriön osastopäällikkö **Pentti Lähteenoja** sanoo.

Käytännössä metsätalouden toimet sovitetaan niin, etteivät ne haittaa porotaloutta.

Velvoitteen täyttämiseksi osoitetaan valtion budjetissa rahaa. Vuosittain talousarvioissa perusteltaisiin, miten paljon ja missä laajuudessa poronhoitoa edistettäisiin.

Neuvoston kokoonpano askarruttaa

Asiaa valmistelemaan perustettu työryhmä kokoontuu ensimmäisen kerran huomenna.

Lähteenoja arvelee, että työryhmän vaikein keskustelu syntyy siitä, mikä on neuvoston kokoonpano.

”Siihen keskustelu tulee kiteytymään. Aikaisemmissa työryhmissä kokoonpanon päättäminen on ollut vaikeaa”, työryhmän puheenjohtaja Lähteenoja sanoo.

Muiden kuin saamelaisten poronhoitajien edustajia ei työryhmässä ole mukana. Myöskään Paliskuntain yhdistystä ei ole otettu mukaan.

”Tämä koskettaa aika laajasti kaikkia Ylä-Lapissa. Siksi marraskuun toinen ja 28. päivä järjestetään Saariselällä keskustelutilaisuudet. Ei-saamelaiset pääsevät ääneen silloin.”

Laki uusitaan, sillä metsähallitus täytyy yhtiöittää.

”Yhtiö voi olla osakeyhtiön muodossa tai lähellä sitä. Ei ole päätöstä, että koko metsähallitus yhtiöitettäisiin. Tärkein kysymys on, yhtiöitetäänkö metsätalous.”

Ei liity ILO-sopimukseen

Metsälain muutos ei liity alkuperäiskansojen oikeuksia koskevaan ILO-sopimukseen.

”Keväällä tuntui olevan pohjoisessa sellainen käsitys, mutta niin ei ole. Työryhmän mandaatti on selvä, ILO:sta ei keskustella. Tämä on paljon suppeampi ja tarkkarajaisempi.”

ILO-sopimus kuluu oikeusministeriölle ja saamelaisasioiden ministeriryhmälle.

Saamelaiskäräjillä ajateltiin myös ensin, että metsähallituslaki valmistelee ILO-sopimusta.

”Näin mekin luulimme. Mutta nyt olemme odottavalla kannalla. Monesta asiasta on saatu sovittua. Ja ministerityöryhmän pitäisi kokoontua syys- lokakuussa”, saamelaiskäräjien toinen varapuheenjohtaja **Heikki Paltto** sanoo.

Työryhmä ei myöskään ota kantaa polttavaan kysymykseen siitä, kuka on saamelainen ja kuka ei. Siitä päätetään saamelaiskäräjälaissa.

”Helsingissä on noteerattu, että se on hyvin herkkä kysymys. Yritämme sovitella sanamme niin, että emme provosoisi ketään. Minun mielestäni nyt on hieman rauhallisempi vaihe, joten ihan hyvät lähtökohdat on päästä eteenpäin”, Lähteenoja sanoo.

Työryhmä on ainoa pöytä maa- ja metsätalousministeriössä, jossa saamelaisasiat ovat esillä.

”Parhaassa tapauksessa saadaan hyvä toimintamalli, joiden avulla voidaan yrittää ratkaista ILO-sopimuksen ongelmia.”

Työryhmä ei ota kantaa kysymyksiin maanomistuksesta. Metsähallituslaista on tarkoitus antaa esitys keväällä. Työryhmä toimii vuodenvaihteeseen saakka.

AIMO VAINIO

Taiga on kova alkuperäiskansoille

PAULA LIESMÄKI

Hanti-Mansian alkuperäiskansat esittäytyivät Fortumin Njaganin voimalaitoksen avajaisissa tiistaina.

NJAGAN (MT)

Hanti-Mansia on Venäjän tärkein öljyntuotantoalue. Puolet Venäjän öljystä tuotetaan Ruotsia suuremmalla alueella, jossa asuu 1,5 miljoonaa ihmistä.

Alkuperäiskansat hantit ja mansit ovat jääneet piirikunnassa vähemmistöksi, kun öljy- ja kaasuporaus on tuonut Länsi-Siperiaan uutta väkeä. Alueen väkiluku on kasvanut 80 vuodessa yli 16-kertaiseksi.

Maaseutuvaltainen seutu on muuttunut teollisuusalueeksi. Perinteiset arktisen vyöhykkeen kansojen elinkeinot, kalastus, metsästys ja poronhoito, ovat alueen rikkaiden luonnonvarojen takia puristuksissa.

Hantimies **Miša** Belojarskin alueelta Hanti-Mansiasta kertoo, että lama-aika oli poromiehille hyvää aikaa. ”Alueita ei viety öljyteollisuudelle. Nyt öljy-yhtiöt ovat taas alkaneet ajaa meitä pois.”

Öljy-yhtiöt sanelevat

Mišan mukaan öljy-yhtiöt sanelevat, mihin tie tulee. Viiden kilometrin pätkästä maksetaan korvausta 30 000 ruplaa eli 690 euroa. Liikennemerkkejä on turha toivoa asutuksen kohdalle.

Mies on työskennellyt öljyyhtiössä huhtikuusta lähtien rahoittaakseen lastensa opinnot. Tytär on jo yliopistossa, pojat 2- ja 12-vuotiaat.

Miša työskentelee yleismiehenä. Hän kertoo tekevänsä kaikkein likaisinta työtä. ”Olen putsannut öljyvuotoja. Vuodosta puhdistetaan vain maan pinta. He ikäänkuin suojelevat ympäristöä, mutta eivät sitä oikeasti tee”, mies sanoo.

Tyypillisenä päivänä Miša nousee puoli kuudelta ja lähtee keräämään marjoja, jotka myydään eteenpäin. Seitsemästä kahdeksaan hän peseytyy ja syö aamupalan. Töissä hän on kahdeksasta kahdeksaan.

Kahden viikon työrupeamaa seuraa kahden viikon vapaa. ”Välillä olen niin väsynyt, että mietin, onko tässä järkeä.”

”Olen pieni ihminen”

Poromiesten perheessä kasvanut Miša kävi koulua seitsemän vuotta, sitten alkoi hoitaa poroja.

”Neuvostoliitto vei isoisältä porot. Ne vietiin sovhoosiin. Isoisä oli siellä töissä 40 vuotta.”

Seuraavana poroja alkoi kasvattaa isä, jolla oli 300 poroa. Poronhoito ei kuitenkaan lyönyt leiville. Lihaa oli hankala saada kaupaksi.

Miša kertoo menettäneensä puolet poroista ”ei-hyvien ihmisten” takia. ”En pysty taistelemaan heitä vastaan.”

Nyt sataakuntaa poroa pitävät veli ja äiti. Miša auttaa. Työtä vaikeuttaa se, ettei hänellä ole autoa. Metsässä on hidasta edetä jalan.

Mišan mukaan poliisi on öljyyhtiöiden puolella. Yhtiöiden työntekijät ampuvat porot, jotka karkaavat yhtiöiden alueille. ”Olen hyvin pieni ihminen.”

Isän jalanjäljissä

Hanteja on jäljellä 20 000 ja manseja 7 500. Hanti on kuoleva kieli, sillä sen puhujien määrä vähenee huomattavasti vuosittain.

”Hantit ovat menettämässä kaiken”, Miša toteaa. Lapset sentään osaavat puhua hantia, jota isä on opettanut.

”Jos poroja on, menee hyvin. Jos niitä ei ole, elämä ei ole mielenkiintoista”, Miša toteaa.

Poronhoito ei aiemmin kiinnostanut häntä. Kun isä menehtyi, Miša ymmärsi haluavansa jatkaa poronhoitoa.

”Silmät avautuivat sille, mitä kaikkea isä on opettanut.”

PAULA LIESMÄKI

PTT:N TALOUSTUTKA

Suomesta on tullut kokeilevan veropolitiikan maa

Viime aikoina Suomen ja Ruotsin talouskehitystä ja talouspolitiikkaa on verrattu toisiinsa. Ruotsin talouskehitys on finanssikriisin jälkeen ollut kohtuullista ja Suomen kohtuullisen huonoa. Suomen talouspolitiikkaan on maiden talouskehityksen erojen siivittämänä haettu oppia Ruotsin talouspolitiikasta.

Eräs Ruotsista saatu oppi ovat kokeiluihin perustuvat rakenteelliset uudistukset. Ruotsissa tehdään rakenteellisia uudistuksia, jotka perustuvat alueellisiin, ajallisiin tai muuten rajattuihin kokeiluihin. Jos kokeilujen tulokset ovat hyvät, rakenteelliset uudistukset otetaan pysyvään ja laajaan käyttöön.

Kataisen hallitus on soveltanut aikaisempaa laajemmin kokeilevaa veropolitiikkaa. Kevään 2012 kehysriihessä veropolitiikka perustui täsmätoimiin. Yritysten verotukseen räätälöitiin määräaikaisia tutkimus-, tuotekehitys- ja innovaatiovähennyksiä. Kevään 2013 kehysriihessä verotuksen täsmätoimet todettiin tehottomiksi ja niiden sijaan päätettiin 4,5 prosentin yleisestä yritysverotuksen alentamisesta.

Listaamattomien osakeyhtiöiden verovapaiden pääomatulo-osinkojen yläraja laskettiin 90 000 eurosta 60 000 euroon vuonna 2012. Kevään 2013 kehysriihessä hallitus päätti poistaa koko ylärajan. Kevään aikana hallitus teki veroesitykseensä muutoksen. Yläraja todettiinkin hyväksi, mutta se päätettiin nostaa 150 000 euroon. Eduskunta ei vielä ole saanut hallitukselta lopullista esitystä.

Hallitus päätti keväällä 2011 laskea kotitalousvähennyksen ylärajaa. Keväällä 2013 hallitus päätti nostaa sen takaisin aikaisemmalle tasolle.

Esimerkit osoittavat, ettei hallituksen veropolitiikkaa voida moittia kokeilujen puutteesta. Parannettavaa saattaa olla kokeilujen vaikutusten arvioinnissa: onko otettu käyttöön tehokkaimmat kasvua ja työllisyyttä tukevat veropäätökset? Monien yritysten, yrittäjien, palkansaajien ja kotitalouksien mielestä pitkäjännitteinen ja ennakoitavissa oleva veropolitiikka voisi toimia paremmin kuin kokeileva.

PASI HOLM
on PTT:n toimitusjohtaja.
pasi.holm@ptt.fi

POLITIIKASTA LYHYESTI

Sipilä pitäisi Fortumin sähköverkot kotimaisina

Keskustan puheenjohtaja **Juha Sipilä** ehdotti Fortumin sähköverkkojen pitämistä kotimaisessa omistuksessa lauantaina TV1:n Ykkösaamussa.

Fortumin verkkojen ulkomainen omistus olisi Sipilästä huono vaihtoehto. Monopolitoimialat sopivat huonosti markkinavoimien myllerryskentäksi.

Sipilän mukaan verkot sopisivat keskustan ehdottaman valtio-omisteisen Infra Oy:n osaksi teiden ja rautateiden tavoin.

Niinistö uskoo: Fennovoima kaatuu puolessa vuodessa

Vihreiden puheenjohtaja **Ville Niinistö** epäilee, että hallituksen ei tarvitse arvioida uudelleen Pyhäjoen ydinvoimahanketta. Hän ennustaa, että hanke kaatuu puolen vuoden sisällä, kun rahoittajat pakenevat.

Puoluevaltuuskunnan kokouksessa Porvoossa puhuneen Niinistön mukaan ydinvoima ei ole kaatunut Fukushimaan, vaan Olkiluotoon.

Olkiluoto kolmosen kalleus on hyydyttänyt ydinvoiman lisärakentamista eri puolilla maailmaa eivätkä hankkeet ole edenneet missään länsimaassa.

Soini: Niinistö firmojen kimpussa

Aikoihin on eletty, kun hallituksen ministeri on julkisesti upottamassa firmoja, ihmettelee perussuomalaisten puheenjohtaja **Timo Soini** sunnuntaina julkaistussa viestissä.

Hän viittaa Ville Niinistöön, joka Soinin mielestä manaa julkisesti Fennovoiman sortumista. ”Käytös on ministerille sopimatonta saati, että se olisi tavoite.”

Soinin mukaan julkisen vallan tehtävä ei ole olla ajamassa yksityisiä yrityksiä alas. STX- telakan ikävä tapaus on esimerkki siitä, että suhtautuminen teollisuuteen ja teollisuustyöpaikkoihin on vihreiden taholta johdonmukaisen nuivaa.

Kaleva: 600 ulkomaalaista johtajaa nauttii veroetuja

Suomessa työskentelee noin 600 ulkomaalaista johtajaa tai yrityksen avainhenkilöä, jotka nauttivat kevennettyä verotusta. Progressivisella verotuksella tuloja tulisi jopa 8-12 miljoonaa enemmän.

Asiasta kertoo sanomalehti Kaleva. Erityisen lainsäädännön piiriin hyväksytyt henkilöt maksavat ansiotuloistaan progressiivisen veron sijaan 35 prosentin lähdeveron.

Finanssioikeuden professori **Esko Linnakangas** Helsingin yliopistosta pitää lakia ristiriitaisena. Hänen mukaansa voi miettiä, toteutuuko asiassa perustuslaissa tarkoitettu yhdenvertaisuus.

Kaikkonen: Kehyskuntien piinaaminen lopetettava

Kansanedustaja **Antti Kaikkonen** (kesk) vaati kehyskuntien piinaamisen lopettamista. ”Jättäkää kehyskunnat rauhaan ja unohtakaa pakkoliitoksilla uhkailu.”

Valtionosuuksien leikkaukset ovat osuneet kipeästi kehyskuntiin. Tekeillä oleva kuntien valtionosuusuudistus kohdistuu ennakkotietojen perusteella erityisesti kehyskuntiin. Kuntien pakkoliitospykälä on laitettu koskemaan erityisesti kehyskuntia, jopa demokratiasta piittaamatta.

”Miksi kehyskuntia halutaan kyykyttää? Mitä vikaa on Mäntsälässä, Tuusulassa, Kirkkonummessa, Kaarinassa tai Pirkkalassa?”

Aseiden lentokuljetus vaatii ennakkoluvan

Metsästysaseita ja -partuunoita saa kuljettaa lentokoneissa, mutta siihen vaaditaan ennalta saatu lupa.

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi muistuttaa metsästäjiä kysymään luvan aseiden ja patruunoiden kuljettamiseen hyvissä ajoin ennen matkaa.

Aseen on oltava lataamaton ja pakattuna lujaan pakkaukseen. Lentoyhtiö voi pyytää kirjallista vahvistusta aseen lataamattomuudesta.

Patruunoita saa kuljettaa enintään viisi kiloa henkilöä kohti. Patruunoiden on oltava omaan käyttöön tarkoitettuja.

Patruunat kuljetetaan ruumassa, ei käsimatkatavaroissa. Patruunat on kuljetettava pakkauksessa, joka ei avaudu kesken matkan. Patruunat eivät myöskään saa hankautua toisiaan vasten kuljetuksen aikana. Patruunavyö ei kelpaa pakkaukseksi.

Lentoyhtiöllä tai matkan kohdemaalla voi olla Trafiakin tiukempia tulkintoja aseista ja patruunoista.

Yhtiöllä on oikeus kieltäytyä kuljettamasta matkustajan aseita ja patruunoita, Trafi viestittää.

REIJO VESTERINEN